

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Avtal med Banverket rörande Nynäsbanan

Föredragande landstingsråd: Ingela Nylund Watz

Ärendet

Landstingsdirektören har inkommit med förslag till avtal med Banverket rörande Nynäsbanan.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att godkänna avtal mellan Stockholms läns landsting och Banverket rörande Nynäsbanan

att uppdra åt AB Storstockholms Lokaltrafik att teckna genomförandeavtal i enlighet med vad som framgår av avtalet mellan Stockholms läns landsting och Banverket.

Avtalet innebär att landstinget räntefritt lånar ut 250 mkr till Banverket i syfte att tidgarelägga investeringar i Nynäsbanan som kraftigt kan reducera förekomsten av driftsstörningar i pendeltågstrafiken. Målsättningen är att åtgärderna ska påbörjas under 2006 och vara färdigställda så snart som möjligt, dock senast under 2009 enligt avtalad plan för landstingets utbetalningar. Avtalet innebär dock också att parterna är överens om en snabbare låneutbetalning om det blir praktiskt möjligt att genomföra åtgärderna i snabbare takt.

De åtgärder som ska genomföras enligt avtalet medför framför allt minskad störningskänslighet för pendeltågstrafiken. Söder om Västerhaninge är plattformarna för korta för kunna ta emot tåg med full längd varför sär- respek-

Bilagor

- 1 Avtal
- 2 Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

tive tillkoppling av halva tågsätt idag måste ske i Västerhaninge. Omkopplingarna förlänger restiden och är ett störningsmoment som i värsta fall kan innebära att tåg ställs in. Mötesspår i Hemfosa och Segersäng samt utbyggnad av dubbelspår till Tungelsta ökar möjligheterna att minimera förseningar i första hand på Nynäsbanan men även i pendeltågssystemet som helhet.

En förutsättning för överenskommelsen är att Banverket tillskjuter 100 mkr i form av tidigarelagda anslagsmedel under perioden 2006 – 2009. Totalt handlar det således om tidigareläggningar på 350 mkr.

Genom landstingets allt starkare ekonomi föreligger inte några finansiella svårigheter att låna ut den avtalade summan till Banverket. Banverket kommer att återbetala lånet i den takt tilldelning av anslagsmedel tillåter. I den långsiktiga planen finns medel angivna under perioden 2010 – 2015.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 16 augusti 2006.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 22 augusti 2006.

M-, fp- och kd-ledamöterna antecknade följande särskilda uttalande:

”Ambitionen att skynda på byggnationen av dubbelspår på sträckan Västerhaninge-Nynäshamn är lovvärd. Det råder dock en viss osäkerhet kring om detta kommer vara möjligt att färdigställa redan under nästa år som angivits i media. SL:s tjänstemän har tidigare uttryckt stor skepticism kring realismen i ett genomförande under 2007. För framför allt Nynäshamns-pendlarnas del är det mycket viktigt att 2007 inte uppfattas som något slags löfte eller plan, innan Banverket gett klartecken. Det är avgörande att alla inblandade antar en nyanserad hållning om realismen i projektet. Annars riskerar projektet att partipolitiserars i onödan.”

Ärendet och dess beredning

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 9 augusti 2006 föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* godkänna avtal mellan Stockholms läns landsting och Banverket rörande Nynäsbanan, *att* uppdra åt AB Storstockholms Lokaltrafik att teckna genomförande avtal i enlighet med vad som framgår av avtalet mellan Stockholms läns landsting och Banverket.

Förslag till avtal och landstingsdirektörens tjänsteutlåtande bifogas (bilaga 1 resp. bilaga 2).

FÖRSLAG 2006-08-09

Avtal
mellan
Banverket (BV) och Stockholms läns landsting (SLL)
avseende tidigareläggning
av utbyggnader av spår plattformar mm på
Nynäsbanan
delen Västerhaninge - Nynäshamn.

1. Bakgrund

Nynäsbanan byggdes under 1990-talet ut till dubbelspår mellan Älvsjö och Västerhaninge. Under samma period upprustades enkelspåret på delen Västerhaninge - Nynäshamn. Nynäsbanans södra del var fram till 2002 en länsbana och investeringar finansierades genom länsplanen.

Nynäsbanan är en integrerad del i pendeltågssystemet i Stockholmsområdet. Pendeltågstrafiken har ökat kraftigt och störningar på en del i systemet påverkar trafik kvaliteten i hela nätet. Kvaliteten i pendeltågstrafiken ligger under de mål som AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) och BV gemensamt satt upp för trafiken och under det senaste året har en försämring skett. Trafiken på Nynäsbanan är särskilt känslig för störningar.

I den av regeringen fastställda Framtidsplanen för järnvägen för åren 2004-2015 finns 520 miljoner kronor avsatta för vissa investeringar på Nynäsbanans södra del under perioden 2010 till 2015. Dessa medel är avsatta för att

- förlänga plattformarna på sträckan för att kunna köra fullånga tåg ända till Nynäshamn
- bygga ytterligare mötesspår
- förlänga dubbelspåret från Västerhaninge förbi Tungelsta och mot Hemfosa
- åtgärder som krävs i systemen för kraftmatning, trafikledning, etc för den ökade trafiken

I Länsplanen för Stockholms län finns inga medel avsatta för åtgärder på Nynäsbanan söder om Västerhaninge.

2. Genomförda utredningar mm

BV har drivit utredningsarbetet så att en förstudie har genomförts och därefter påbörjades arbetet med en järnvägsutredning. För att påskynda planeringen har BV hos regeringen begärt att projektet inte skall behöva tillåtlighetsprövas.

Regeringen meddelade i beslut 2006-03-02 att tillfärlighetsprövning inte skall ske.

BV har därefter startat arbetet med projektering, tillstånds- och planfrågor mm inkl avtalsdiskussioner med kommunerna och SL samt Stockholms hamn och berörda fastighetsägare.

3. Motiv

Då nu planeringen för ett genomförande av kapacitets- och kvalitetshöjande åtgärder på Nynäsbanan är så långt kommen och behovet av åtgärderna är så stort, har detta avtal träffats mellan SL och BV för att åtgärderna ska komma till stånd så snart som möjligt.

Åtgärderna ska leda till att kvaliteten i trafiken och kapaciteten på Nynäsbanan ökar.

4. Prioriterade åtgärder och tidplan

Parterna är överens om att de åtgärder som ska genomföras på Nynäsbanan är följande och att de ska genomföras i här angiven prioriteringsordning

- a. Förlängning plattformarna vid stationerna söder om Västerhaninge.
- b. Projektering och planering för resterande åtgärder nedan.
- c. Byggnation av två nya mötesstationer i Segersång resp Hemfosa.
- d. Byggnation av dubbelspår till Tungelsta.
- e. Förlängning av dubbelspåret ytterligare mot Hemfosa.
- f. Ev byggnation av ytterligare mötesstationer.

Till dessa åtgärder tillkommer åtgärder som krävs i systemen för kraftmatning, trafikledning, etc för den trafikökning som planeras, vilka utföres samordnat med åtgärderna a-f ovan.

Parterna är överens om att genomföra så mycket som möjligt av dessa åtgärder inom i Framtidsplanen givna finansiella ramar.

Parterna är också överens om att genomföra åtgärderna enl pkt a-c och så stor del som möjligt av pkt d så snabbt som möjligt och i den takt finansieringen enligt detta avtal tillåter. Målsättningen är att utbyggnaden av dessa åtgärder skall påbörjas under 2006 och vara färdigställda under 2009.

Parterna är medvetna om att åtgärderna kommer att kräva tillfälliga avstängningar av tågtrafiken på Nynäsbanan och att omfattningen av dessa kommer att vara styrande för tidsåtgången. SL och BV skall överenskomma om detaljplaneringen av åtgärderna och dess trafikpåverkan så att ett effektivt genomförande kan åstadkommas.

5. Andra avtal

Som en del i planeringen av åtgärderna enligt punkt 4 ovan så kommer genomförandeaftal tecknas mellan BV, SL och resp kommun samt Stockholms hamn. Avtalen skall innehålla preciserad tidplan för åtgärdernas genomförande samt reglera ägande, drift, underhåll, kostnadsansvar/finansiering samt samordning, utförning, planläggning, markfrågor mm. Eventuellt utförande av med detta projekt samordnade åtgärder, utöver under punkt 4 ovan nämnda, skall också avtalas. Samråd och förhandlingar om dessa genomförandeaftal pågår.

Parterna är överens om att de åtgärder som skall finansieras enligt vad som här avtalas endast innehåller åtgärder enligt punkt 4 ovan och att det endast avser åtgärder inom BV normala ansvarsområde då de också ska slutfinansieras genom anslag till BV enligt Framtidsplanen. Andra samordnade åtgärder, som normalt finansieras av annan part än BV eller åtgärder för framtida behov eller åtgärder som inte ingår i Framtidsplanen måste i separata avtal preciseras och finansieras av annan part än BV.

BV avser i enlighet med genomförandeaftalen i eget namn och för egen räkning planera, projektera, upphandla, utföra samt driftsätta de anläggningar på Nynäsbanan som angivits under punkt 4 ovan i den omfattning de ryms inom Framtidsplanens ramar.

6. Finansiering och Lån

SLL utger ett räntefritt lån på totalt 250 miljoner kronor till BV. Lånet skall utbetalas i tre delar

- Första delen om 50 mkr den 15 december 2006
- Andra delen om 100 mkr den 15 december 2007
- Tredje delen om 100 mkr den 15 juni 2008

Parterna kan komma överens om en snabbare lånutbetalning om det blir möjligt att genomföra utbyggnaden i snabbare takt.

Utbetalningarna 2007 och 2008 förutsätter att den i punkt 4 ovan angivna tidplanen har preciserats och att den i huvudsak följs. Innan utbetalningarna 2007 och 2008 skall BV därför tillställa SLL en rapport som visar aktuellt läge vad gäller åtgärderna a-f ovan. Om förändringar i tidsplanen sker skall utbetalningstidpunkterna justeras i motsvarande omfattning.

BV återbetalar lånet i den takt tilldelning av anslagsmedel tillåter. I den långsiktiga planen finns medel angivna under perioden 2010 till 2015.

Genomförandet av åtgärderna enligt den tidplan som anges under punkt 4 ovan förutsätter att BV får möjlighet att tillskjuta 100 mkr i form av tidigare lagda anslagsmedel under perioden 2006-2009.

Den gemensamma ambitionen är alltså att tidigarelägga åtgärder för sammanlagt 350 miljoner kronor och att för denna ram kunna genomföra åtgärderna enligt punkt a-c samt så stor del som möjligt av punkt d enligt punkt 4 ovan.

7. Avtalets giltighet

För att avtalet skall gälla krävs att regeringen ger Banverket bemyndigande att ta emot lånefinansiering enligt avtalet samt att landstingsfullmäktige godkänner avtalet.

Detta avtal är upprättat i två exemplar, varav parterna tagit var sitt.

2006-08-XX

För Banverket

För Stockholms läns landsting

.....

.....

2006-08-09

Avtal mellan Stockholms läns landsting och Banverket rörande Nynäsbanan

Ärendet

Avtal mellan Stockholms läns landsting och Banverket om utlåning till Banverket för att möjliggöra tidigareläggning av åtgärder på Nynäsbanan.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

- att* godkänna avtal mellan Stockholms läns landsting och Banverket rörande Nynäsbanan, bilaga
- att* uppdra åt AB Storstockholms Lokaltrafik att teckna genomförand-avtal i enlighet med vad som framgår av avtalet mellan Stockholms läns landsting och Banverket.

Bakgrund

Landstingsstyrelsen uppdrog den 21 mars 2006 till landstingsdirektören att i samråd med SL uppta förhandlingar med Banverket om tidigarelägga investeringar i Nynäsbanan avseende partiella dubbelspår mm samt att erbjuda Banverket en finansiell lösning där landstinget lånar ut medel för de överenskomna investeringarna.

I den av regeringen fastställda Framtidplanen för järnvägen för åren 2004 – 2015 finns 520 mkr avsatta för vissa investeringar på Nynäsbanans södra del under 2010 – 2015.

Förvaltningens synpunkter

Avtalet om tidigareläggning av utbyggnader på Nynäsbanan, som för sin giltighet kräver godkännande av landstingsfullmäktige och regeringen, inne-

Bilaga

Avtal mellan Stockholms läns landsting och Banverket rörande Nynäsbanan

2006-08-09

bär att landstinget räntefritt lånar ut 250 mkr till Banverket. Banverket kommer att återbetala lånet i den takt tilldelning av anslagsmedel tillåter. I den långsiktiga planen finns medel angivna under perioden 2010 – 2015.

Landstinget och Banverket är överens om att följande åtgärder ska genomföras så snabbt som möjligt och i den takt som landstingets lån till Banverket tillåter.

- Förlängning av plattformarna vid stationerna söder om Västerhaninge
- Projektering och planering av övriga åtgärder som ska genomföras på Nynäsbanan
- Byggnation av två nya mötesspår i Segersång respektive Hemfosa
- Byggnation av så stor del som möjligt av dubbelspår till Tungelsta

Målsättningen är att åtgärderna ska påbörjas under 2006 och vara färdigställda under 2009. En förutsättning är att Banverket tillskjuter 100 mkr i form av tidigarelagda anslagsmedel under perioden 2006 – 2009. Totalt handlar det således om tidigareläggningar på 350 mkr. Mer precis tidplan och kostnadsberäkning per åtgärd finns ännu inte framme.

De åtgärder som ska genomföras enligt avtalet medför framför allt minskad störningskänslighet för pendeltågstrafiken. Söder om Västerhaninge är plattformarna för korta för kunna ta emot tåg med full längd varför sär- respektive tillkoppling av halva tågsätt idag måste ske i Västerhaninge. Omkopplingarna förlänger restiden och är ett störningsmoment som i värsta fall kan innebära att tåg ställs in. Mötesspår i Hemfosa och Segersång samt utbyggnad av dubbelspår till Tungelsta ökar möjligheterna att minimera förseningar i första hand på Nynäsbanan men även i pendeltågssystemet som helhet.

Lånet till Banverket på 250 mkr skall utbetalas i tre delar.

- Första delen om 50 mkr den 15 december 2006
- Andra delen om 100 mkr den 15 december 2007
- Tredje delen om 100 mkr den 15 juni 2008

Utbetalningarna 2007 och 2008 förutsätter att tidplanen för när de olika åtgärderna ska genomföras har preciserats och att den i huvudsak följs. Inom utbetalningarna 2007 och 2008 skall Banverket därför tillstålla landstinget en rapport som visar aktuellt läge vad gäller de i avtalet angivna åtgärderna på Nynäsbanan. Om förändringar i tidplanen sker skall utbetalningstidpunkterna justeras i motsvarande omfattning.

2006-08-09

Eftersom utlåningen till Banverket är räntefri får landstinget självt bära räntekostnaden. Räknat på hela beloppet 250 mkr kan den bedömas uppgå till ca 10 mkr per år.

Sören Olofsson